

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 37.

Utgitt 22 august.

1921

Kongelig resolusjon

12 aug.

av 12 august.

- I. Saker vedkommende det av Provanteringsdepartementet under 4 juli 1921 utferdigede utførselsforbud for alslags skillemynt av metall, herunder også jern, tillikemed retten til å dispensere fra nevnte forbud, overføres fra Provanteringsdepartementet til Finans- og Tolldepartementet.
- II. Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon

19 aug.

av 19 august.

- I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på vedtak av bystyret for Gjøvik by i møte 31 mai 1921 om nye almindelige helseforskrifter for byen og om meldingsplikt ved tuberkuløse sykes flytning, dog således at § 39 litra g. utgår.
- II. De ved kongelig resolusjon av 31 juli 1882, jfr. kongelig resolusjon av 22 oktober 1887, approberte almindelige sundhetsforskrifter for Gjøvik by opheves fra den tid forannevnte forskrifter trer i kraft.
- De approberte helseforskrifter m. v. lyder således:

19 aug.

Kapitel I.

Om den offentlige renlighet.

§ 1. Avfall eller annen urenlighet må ikke kastes i gårdsrum, på gater, veier eller plasser, heller ikke uten helserådets tillatelse ut i elver, bekker eller havnen. Gjødsele eller andre stinkende eller råtnende stoffer må ikke veltes ut i fyllinger eller på andre steder, hvor det er tillatt å legge ren jord eller grus; den slags ting må i det hele tatt ikke tømmes noget sted innen byområdet, uten der hvor reglene i § 2 tillater det.

Bankning eller rystning av tepper, matter eller sengklær skal foregå i gårdsrummet og ikke i trapper eller utover trappeganger eller ut av vinduer, og heller ikke ut over offentlig gate eller plass, uten der hvor politiet tillater det.

§ 2. Enhver må sørge for, at den grunn han råder over, holdes fri for urenlighet og stank, forsåvidt dette lar sig gjøre med hans lovlige bruk av grunnen.

Portrum og gårds plass skal holdes rene og fri for stank; de skal ha en fast overflate, således at de fullstendig kan renses, samt være slik innrettet, at der er hurtig og lett avløp for vann til eiendommens kloakk; i de tettere bebyggede deler av byen kan helserådet, om det anser det nødvendig, påby, at de dessuten skal være forsynt med rennestener med fast bunn.

Hvor der jevnlig står hester, eller hvor annen bedrift gjør grunnen uren, kan helserådet gi pålegg om at hele gårdsplassen holdes brolagt med huggen gatesten eller med et hermed jevngodt dekke.

På eiendommer, hvor der drives gartneri, havebruk eller akerdyrkning, kan henlegges gjødsele, når den straks tildekkes så all stank undgås, og ikke i større mengder enn for dyrkingen nødvendig. Gjødselel må nedmuldes umiddelbart efterat den er utbredt. Menneskegjødsele tillates ikke brukt i have eller gartneri, undtagen når den ved tilblanding av jord eller annet materiale er omdannet til kompost.

Intet sted innen byområdet må der onlegges gjødsele nærmere bebodd hus eller offentlig vei enn 30 meter.

Kapitel II.

Om boliger m. m.

§ 3. Når murhus, som er bestemt til varig ophold for mennesker, skal opføres eller bygges på, må puss eller innredningsarbeider ikke bli påbegynt før efter utløpet av en frist,

som bygningskommisjonen efter å ha innhentet erklæring fra 19. aug. helserådet fastsetter.

Sådanne hus eller påbygg må ikke tas i bruk, før helse- rådet har gitt attest for, at en kan flytte inn.

§ 4. Kjellere skal være tilbørlig drenert, de skal holdes rene og luftige.

Hvor kjelleren ikke kan holdes fri for stadig ansamling av vann, tillates ikke kjellere anlagt under våningshus. Ved allerede anlagte, men fuktige kjellere, hvor drenering ikke kan iverksettes, har helserådet rett til å påby opfylning av kjelleren til en sådan høide, at grunnvann ikke blir stående i den.

Der må i kjellerne ikke opbevares noget som utbrer stank.

§ 5. Finner helserådet noget husrum å være farlig for beboernes sundhet, — ved mangel på lys, luft eller varme, ved fuktighet, urenlighet eller overbefolkning eller av andre grunner, — kan helserådet påby de fornødne endringer og kan forby, at rummet bebos, inntil disse er utført. Husrum tas her i samme betydning som beboelsesrum i den almindelige bygningslov.

Finnes betydelige misligheter, som efter helserådets skjønn ikke kan fjernes på en tilfredsstillende måte, kan helserådet forby bruk av rummet, dersom ikke eieren innen en fastsatt frist fremlegger forslag til forbedringer, som godkjennes, og derefter iverksettes.

Helserådet kan påby, at rummet ryddes uten godtgjørelse, inntil de godkjente foranstaltninger er utført.

Hvor der bryter ut farlige epidemier, kan helserådet påby utflytning på kommunal bekostning av hele huset eller enkelte leiligheter for å kunne få desinfisert eller gjort rent.

§ 6. Renlighet og utluftning må ikke forsømmes i nogen bolig, så at der derav kan opstå ulempe eller skade for beboere, naboer eller andre.

Huseieren er ansvarlig likeoverfor helserådet for, at fra- flyttede rum blir ordentlig rengjort, før nye beboere flytter inn.

§ 7. Lokaler, som stadig eller jevnlig er opholdssted for et større antall mennesker, skal være underkastet helserådets nærmere tilsyn og bestemmelser.

Kapitel III.

Om kloakker og andre avløpsrenner.

§ 8. Avløpsrenner, rennesten, veigrøfter, kloakker og lignende skal være således innrettet at de skaffer tilstrekkelig avløp og lett kan renses; de må alltid holdes i forsvarlig stand.

19 aug. § 9. Enhver tomt må, før den bebygges, ordentlig dreneres, og fra hvert våningshus skal i det minste et lukket avløp ledes hen til byens offentlige kloakker, såfremt sådan finnes innen en avstand av 32 m. Helserådet kan bestemme, at sådan kloakk også blir å legge fra andre bygninger, såfremt helserådet finner det nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

§ 10. I ethvert våningshus eller annen bygning, hvor der er eller efter disse regler skal være kloakk, skal der i det minste være anbragt 1 vask. Alle vasker skal være forsynt med vannlås og rist. Åpne vasker i gater tillates ikke anbragt og skal eldre sådanne være fjernet innen 2 — to — år efter disse forskrifters ikrafttreden.

§ 11. Enhver, der skal eller vil anbringe kloakkavstikker fra sin eiendom, har derom å avgi skriftlig begjæring ledsaget av fornødent riss til stadsingeniøren senest innen 3 dager før arbeidets påbegynnelse. Kfr. bygningsloven § 30,1. Denne begjæring skal inneholde opplysning om:

1. Eiendommens nummer, beliggenhet til gate, avstikkerens utstrekning og hvortil den skal gå.

2. Hvilke slags rør eller kloakkdimensjoner aktes anvendt.

3. Antall kummer og deres beliggenhet.

Begjæringen granskes snarest av stadsingeniøren, efter hvis anvisning arbeidet utføres. Kfr. bygningslovens § 30,1.

§ 12. Private kloakkledninger må legges av glasserte lerrør, cementrør eller galvaniserte eller dyppede jernrør, hvis diameter uten særskilt tillatelse av stadsingeniøren ikke må være under 15 cm. (6").

På mer avsidesliggende privatgrunn kan med helserådets bifall tillates grøfter og andre åpne avløpsrenner.

§ 13. De private kloakkledninger skal såvel i gaten som inne i bygning og gårdsrum m. m. legges således, at de blir frostfri og idethele på forsvarlig måte. De skal gis et såvidt mulig jevnt fordelt fall, som intetsteds må være mindre enn en på seksti. Ledningene skal være tette og således innrettet at kloakkgass ikke kan strømme ut. Avstikkerne skal være forsynt med vannlås, likesom der også hvor helserådet finner det nødvendig skal innrettes rensekum eller stakekum med vanntett bunn og vanntette sider. Når der i kjellerrum eller bryggerhus anbringes kloakkavløp i gulvet skal dette være av cement eller asfalt.

§ 14. Skal en privat kloakk føres inn i den offentlige kloakk, hvor denne består av rør, skal dette alltid skje ved forgreningsrør.

§ 15. Ved anbringelse av private kloakker skal graven ikke gjenfylles, før kloakken er besiktiget av stadsingeniøren

eller den av ham dertil bemyndigede. Forsømmes dette, vil ny 19. aug. gravning bli fordret, forat besiktigelse kan finne sted.

Når et privat kloakkanlegg er utført skal det besiktiges av helserådet eller en av dette dertil bemyndiget mann, forinnen det tas i bruk, i hvilken anledning skriftlig rekvisisjon om besiktigelse fra eieren fremsendes til stadsingeniøren. Et således besiktiget og godkjent kloakkanlegg må ikke senere på nogen måte forandres uten etter forutgående anmeldelse og fornyet besiktigelse, således som for nye kloakker bestemt.

§ 16. Det påligger enhver eier å påse, at alle kloakkavstikkere og de på samme anbragte vasker og kummer holdes i forsvarlig stand og omhyggelig renset.

I den utstrekning som helserådet finner det nødvendig skal enhver offentlig og privat kloakk renses og skylles, dog minst 1 gang hvert kvartal for private kloakker og minst 1 gang årlig for offentlige. Det skal til enhver tid påses, at kloakkene ikke er tilstoppet.

§ 17. Såfremt offentlig kloakk er utsatt for skade som følge av feil eller mislighet fra privat kloakkledning, som ikke av eieren uten opphold besørger rettet, vil de nødvendige foranstaltninger av helserådet bli iverksatt for vedkommendes regning, hvilket også skjer i ethvert tilfelle, hvor privat kloakk er i ustand og ikke av eieren bringes istand innen en av stadsingeniøren fastsatt frist.

Fyldestgjør eldre private kloakkledninger ikke de opstilte fordringer eller viser sig uhensiktsmessig anlagt, så de medfører sanitær skade og ulempe, kan helserådet påby dem omlagt i overensstemmelse med nærværende regler — helt eller delvis.

§ 18. Til kloakk, elv, bekk, åpen renne eller grøft må ikke innrettes avløp fra vannhus eller gjødselbinge eller for ekskrementer eller for flytende substanser som har vært i berøring med sådanne. Heller ikke må der uten helserådets tillatelse gis avløp for andre substanser, som utbreder stank eller er farlig for sundheten.

Fabrikker eller anlegg, fra hvilke sådanne substanser eller damp avledes, skal for disse anbringe lukkede renner, som kan tillates å utmunne i offentlig kloakk.

Urin kan avledes direkte til kloakk.

§ 19. Helserådet kan dispensere fra bestemmelsen om at der til offentlig kloakk ikke må gis avløp for substanser, som har vært i berøring med ekskrementer, når »septic tanks« eller lignende i samme hensikt virkende innretninger anvendes; der må istandbringes nøiaktige forskrifter for sådanne innretningers anlegg og drift.

19. aug.

Kapitel IV.

Om priveter og binger m. m.

§ 20. Hvor eldre priveter er således innrettet, at de ikke med letthet kan tømmes og renholdes, viser sig å være utette eller volde ulempe ved stank for husets beboere eller naboer, skal de av helserådet straks kunne kreves forandret overensstemmende med de regler, der av helserådet og bygningsskommissjonen er foreskrevet for innretning av priveter.

Vannklosetter med »septic tank« må, hvor de av helserådet tillates anlagt, alltid innrettes i overensstemmelse med de av helserådet gitte forskrifter.

Hvor offentlige eller private pissoarer anbringes, skal deres innredning godkjennes av helserådet.

Hvor der i priveter brukes bøtter istedenfor binger, skal disse være tette og stå på cementert underlag. Der skal være en avstand av 10 cm. fra setet til bøttens overkant.

§ 21. Binger og gjødselbeholdere skal tømmes så ofte, at de aldrig blir mer enn $\frac{3}{4}$ fylte og forøvrig når det av av helserådet forlanges.

Alle binger og gjødselbeholdere skal være tette og lukkede. Bunn og sider skal opføres av murverk i cement.

Gjødsel fra privetbinger må i tidsrummet fra 15 mai til 1 oktober kun bortkjøres om natten (fra kl. 10 aften til kl. 6 morgen).

§ 22. Hvor søppelen ikke hensiktsmessig kan tømmes i gårdens bing, skal der i gården anbringes en søppelkasse med tette vegger og lokk. I denne må ikke henlegges stoffer som kan gå i forråtnelse og utbre stank. Flytende avfall må ikke tømmes i søppelkassene.

Disse må tømmes så ofte, at de ikke overfylles og forøvrig, når det av helserådet forlanges. Efter hver tømning må de renses godt.

Kapitel V.

Om husdyrhold.

§ 23. Allslags husdyrhold kan av helserådet forbys, hvor trange gårdsrum, tett bebyggelse eller andre forhold gjør husdyrhold betenkelig i sanitær henseende.

Hvor grisehold på grunn av manglende renlighet eller annen grunn medfører stank, kan det forbys.

I kjellerrum under våningshus er det ikke tillatt å holde fjerkre eller kaniner.

§ 24. Stall, fjøs, grisehus o. l. skal ha fornøden tilgang 19 aug. av lys og luft og være således beliggende og innrettet, at stank ikke kan utbre sig til beboelsesrum, opbevarings- og til-lagningsrum for næringsmidler, til nabo, gate eller beferdet strøk.

Stall, fjøs, grisehus o. l. skal ha tette gulv, så urin og ekskrementer ikke kan trenge ned i grunnen, men ha avløp til gjødselbinge. Hvor grisehus ikke har avløp til sådan, kan dette tillates, men må gjødselen da hver dag bortbringes til bing.

Bingene skal tømmes så ofte, at de aldri blir mer enn $\frac{3}{4}$ fylt og forøvrig når det av helserådet forlanges. Kfr. iøvrig § 21.

Kapitel VI.

Om drikkevann.

§ 25. Vannledninger, vannbeholdere og brønner, hvis vann benyttes som mat- og drikkevann for mennesker eller dyr, skal med omliggende terreng holdes rene og fri for skadelige tillop og må ikke på nogen måte forurenses.

Brønn skal være overbygget og jordsmonnet omkring skal i minst 1 meters avstand være fast, med fall fra brønnen.

§ 26. Inneholder brønn urent eller for sundheten skadelig vann, kan den av helserådet forlanges igjenkastet.

§ 27. Selvtømmende vannposter må hverken offentlig eller privat anbringes uten helserådets tillatelse, og de må alltid innrettes efter de for hvert tilfelle gitte forskrifter.

Kapitel VII.

Om sundhetsfarlige bedrifter.

§ 28. Akter nogen å sette igang bedrift, som ved stank eller giftige gassarter kan forurense luften, eller som en på annen måte kan frykte for blir til skade for arbeidernes eller naboens helse, skal plan for anlegget på forhånd forelegges helserådet, og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser, som helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter.

Bedrifter av denne slags, som er i virksomhet, er underkastet helserådets tilsyn, og vedkommende har til enhver tid å rette sig efter de bestemmelser, som helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter.

19 aug. Oplag av kluter, ben, gjødningsstoffer, der ved utdunstning kan virke skadelig på sundhetstilstanden, må kun finnes der, hvor det tillates av helserådet.

Jernbanens opplastningssteder er også underkastet helse-
rådets bestemmelser, forsåvidt sådanne gjenstander angår.

Kapitel VIII.

Om tilsyn med næringsmidler og bruksjenstander.

§ 29. For å hindre salg av sundhetsskadelige, bedervede eller forfalskede nærings- og nydelsesmidler skal helserådet jevnlig undersøke de fødevarer, som frembys på torv, i utsalg eller bevertningssteder, og som finnes i handlendes eller næringsdrivendes oplags- eller tilgangssteder.

Til dette øiemed kan helserådet kreve utlevert de nødvendige prøver.

Forefinnes sådanne sundhetsskadelige, bedervede eller forfalskede nærings- og nydelsesmidler, skal de efter beslutning av helserådet skaffes bort, tilintetgjøres eller uskadeliggjøres på annen måte på vedkommende eiers bekostning.

§ 30. Når beslutning må fattes straks, kan bedømmelse og i tilfelle konfiskasjon foretas av helserådets formann sammen med stadsdyrlægen eller en annen av helserådet for tilfellet opnevnt sakkyndig.

§ 31. Når helserådet — på grunn av varens opprinnelse (utenbys tilberedte næringsmidler) eller tillagningsmåte — finner grunn til å frykte for, at den kan være sundhetsfarlig, kan det forby salget, hvis selgeren ikke skaffer fyldestgjørende bevis for, at varen er ubedervet, eller gjør sådan forandring ved tillagningsmåten, som helserådet finner betryggende.

§ 32. Nærings- og nydelsesmidler må ikke for konservering eller av andre grunner tilsettes noget stoff, som helserådet anser skadelig for helsen, eller som kan skjule at vedkommende vare er bedervet.

§ 33. Utsalgssteder og de handlendes og næringsdrivendes opbevarings- og tillagningssteder for næringsmidler skal være rene, lyse, luftige og fri for støv og sterk og må ikke brukes til soverum. Næringsmidler av kjøtt og fisk, fett og blod må ikke opbevares sammen med varer, som kan gi dem usmak eller bederve dem.

§ 34. Dersom disse bestemmelser ikke overholdes eller hvis stedet ellers av sanitære grunner finnes uskikket til utsalg av næringsmidler eller enkelte sorter av sådanne, kan helserådet forby sådant utsalg på stedet, efterat det forgjeves er

gitt advarsel med opplysning om de grunner, klagen er bygget på.

§ 35. Helserådet kan midlertidig forby utsalg av næringsmidler, hvor tilstedeværende smittsom sykdom kan utbres gjennom disse.

§ 36. Fersk fisk, ferskt kjøtt og flesk, brød og annet bakverk må ikke føres gjennom gatene eller settes under åpen himmel uten å være tilstrekkelig tildekket, så at varene ikke utsettes for støv eller annen urenlighet eller for påvirkning av sol eller regn eller annet, som kan gjøre dem mindre tjenlige til menneskeføde.

Avispapir må ikke anvendes til innpakning av matvarer. Ingen må under transporten sitte på varene.

§ 37. Alle kjøttvarer, der forselges fra utsalgssted, må ordnes på sådan måte, at kjøperne lett kan overse varene, så enhver kan finne hvad de ønsker uten å berøre kjøttstykkene.

Disse bestemmelser gjelder også torvene, sålangt det kan forenes med frembud og utsalg av varene.

§ 38. Helserådet skal på samme måte som i § 29 bestemt kontrollere andre frembudte gjenstander, som i bruk kan bli farlige for helbredden, såsom tøier, tapeter, farvevarer, leketøy o. lign.

Finnes de å inneholde giftige bestanddeler kan helserådet efter omstendighetene forby salget eller la dem skaffe bort, tilintetgjøre eller uskadeliggjøre på annen måte på vedkommendes bekostning.

Kapitel IX.

Forskrifter for forskjellige bedrifter.

§ 39. Forskrifter for melkeutsalg.

1. Melkeutsalg som herefter åpnes, eller som gjenåpnes efter å ha vært nedlagt, skal anmeldes og godtas av helserådet. De skal ha egen inngang fra gaten. Gulv, vegger, tak og disk i disse utsalg skal være i sådan stand, at de med letthet kan holdes rene.

2. Utsalgsrum og de rum, som ved døråpninger står i forbindelse med disse, må alltid holdes omhyggelig rene, og de må ikke benyttes som soverum eller kjøkken uten helserådets tillatelse.

Melk og fløte må ikke opbevares sammen med varer, som kan gi dem usmak eller bederve dem.

Hver dag efter endt arbeide må gulvene vaskes. Vegger

19 aug. og tak må i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduer minst hver uke.

Betjeningen i utsalget skal ha lettvinnt adgang til vaske-
rum med såpe og rene håndklær og være iført rent, hvitt for-
klæ med brystsmekk samt forermer.

Plakat med forbud mot spytning skal være ophengt i
lokalet.

3. Bruk av tobakk er forbudt i utsalgsrummet.

4. Melk og fløte må under transport og forhandling op-
bevares i rene og veltildekkede kar, og de benyttede målekar
må være fullstendig rene. Hvor nogen av disse er glassert
eller fortinnet, må glassur og fortinning være hel; ufortinnede
jernkar må ikke benyttes.

5. Kjøpere må ikke tillates å smake på varen uten ved
å benytte prøvekar, og varen må da helles op i disse; rester
i prøvekarrene må tømmes bort.

Is må aldrig anbringes i melk for å gjøre den mere
holdbar.

6. Utmåling av melk og fløte må ikke finne sted på torv
eller åpen gate, i portrum eller i gårdsrum, uten hvor helse-
rådet finner de dertil anvendte apparater tilfredsstillende.

7. Enhver, som driver salg av melk og fløte som næring,
har enten han har fast utsalgssted eller ei, å anmelde dette til
helserådet, og er forpliktet til på helserådets forlangende:

- a. å meddele helserådet, fra hvilke fjøs han (hun) mottar
disse varer,
- b. å meddele helserådet en fortegnelse over faste kunder,
- c. ikke fra fjøs eller meieri å utselge melk eller fløte, som
er blandet sammen med melk fra andre fjøs eller meierier
uten helserådets tillatelse,
- d. uten opphold å fremlegge for helserådet erklæring fra læge
eller dyrlæge eller bevidnelse på annen måte, som helse-
rådet måtte godkjenne, om sundhetsforholdene og fjøs- og
melkestellet i vedkommende meieri, fjøs eller gård. Så-
dan bevidnelse kan, når der foreligger begrunnet mistanke
om, at der på stedet er smittsom sykdom eller andre mis-
lige sanitære forhold, kreves gjentatt med minst 14 dagers
mellrum.
- e. å utlevere de nødvendige prøver av melk og fløte. Melk
eller fløte, som på grunn av utseende, lukt, smak, smuss,
uren behandling eller annet skjønnes å være uskikket til
til menneskeføde, kan efter beslutning av helserådet utslås
eller på annen måte forhindres solgt som menneskeføde.
Fjøs, meieri eller handlende, som tross advarsel falbyr
eller fremsender til forhandling melk eller fløte, som av
forannevnte grunner skjønnes å være uskikket til menne-
skeføde, kan helserådet forby å selge melk eller fløte i Gjøvik.

f. Helserådet kan midlertidig forby innførsel og utsalg av melk og fløte fra utenbys steder, hvor smittsomme sykdommer er optrådt blandt mennesker og dyr. 19 aug.

Salg av melk eller fløte fra dyr, som lider av sykdommer, som kan meddele melken eller fløten sundhets-skadelige egenskaper (jurbetendelse, klinisk påviselig tuberkulose, almindelig avmagring, sterkere diaré, tilbakeholdelse av etterbyrden, børbetendelse, munn- og klovesyke, kopper, febersykdommer etc.) er forbudt. Det samme gjelder salg av melk eller fløte fra dyr, som behandles med lægemidler, som ved å gå over i melken kan gjøre denne skadelig eller usmakelig (arsen, brekkvinsten, kvikksolv, nyserod, dyvelsdrekk, terpentinolje etc.).

Forbudt er også salg av melk eller fløte, som kommer i berøring med eller behandles av personer, der lider av smittsomme sykdommer, der kan tilføre melken eller fløten skadelige eller forurensende stoffer.

Under »smittsomme sykdommer« i denne bestemmelse henregnes ikke tuberkulose, idet der forsåvidt henvises til § 10 i lov av 8 mai 1900 om særegne foranstaltninger mot tuberkulose sykdommer.

g. Spann eller andre beholdere eller bruksgjenstander, som benyttes til fremsendelse, ombringelse eller opbevarelse av melk eller fløte, skal alltid holdes omhyggelig rene. Melk, som bringes i spann eller opbevares i beholdere, der ikke tilfredsstiller disse fordringer, kan forbyes solgt i byen.

Et eksemplar av disse forskrifter skal alltid være slått op i ethvert meieri og melkeutsalg i byen.

§ 40. Forskrifter for bakerier.

1. I bakerier og de rum, som står i åpen forbindelse med disse, skal gulv, vegger og tak være i en sådan stand, at de med letthet kan holdes rene.

2. Hver dag efter endt arbeide må gulvene omhyggelig skrapes av og vaskes. Vegger og tak må i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduene minst hver 14de dag. Under rengjøringen må intet bakverk opbevares der.

3. Bakeriet såvel som de rum, der står i åpen forbindelse med dette, må ikke benyttes som soverum, og der må heller ikke finnes i dem gjenstander, som ikke benyttes i bakeribedriften, og hvilke kan gi anledning til støv eller stank eller hindre rengjøring av rumet.

4. Bakertrau og bord, surkasser samt andre gjenstander, der brukes til bakningen, som hyller, fjeler, plater m. m. må

19 aug. alltid holdes omhyggelig rene. Smør, melk og andre stoffer, som benyttes til fremstilling av bakverk, må opbevares i rene tildekkede kar.

Hvor nogen av disse kar er glassert eller fortinnet, må glassur og fortinning være hel; jernkar må ikke brukes.

De stoffer, som benyttes til strykning av bakverk, må til-lages bare for dagens bruk. Strykekviser må ikke samtidig benyttes til forskjellige slags bakverk, de skal gjøres rene i kokende vann hver dag.

5. Melsekker må børstes og renses omhyggelig for smuss, før innholdet tømmes i bakertrauet.

6. Hvor der er ilegg til bakeriovn, damp- eller vannkjel fra bakerrummet, må der ikke bringes inn i rummet mer kull og ved, enn der trenges for dagen.

Kull skal opbevares i særskilte bokser eller kasser. Ved må ikke ligge løst henslengt ut over gulvene. Aske og avfall skal for hver dag fjernes fra bakeriet.

7. Bruk av tobakk er forbudt i bakeriet; likeså er det forbudt å henlegge pipe, tobakk eller fyrstikker på sådanne steder, at bakervarene derved kan forurennes.

8. Bakerne skal under sitt arbeide ha en hel og ren drakt av hvitt lerret. Denne drakt må ikke brukes utenfor bakeriet, og den må skiftes ren minst en gang i uken.

9. I hvert bakeri skal der være innlagt vann og vask samt finnes såpe og rene håndklær. Bakerne skal vaske armer og hender, før de begynner arbeidet.

10. Alt bakverk må behandles renlig, og ved ombringelse til utsalg eller kunder skal det føres i tette kasser eller lukkede vogner, som hver dag efterses og renses. Bringes brød om i aapne kurver, må hvert brød være særskilt innpakket i rent papir, ikke avis-papir.

11. Bakere, der lider av akute eller kroniske hudsykdommer på hender og armer, må ikke arbeide i bakeriet. I andre smittsomme sykdomstillfelle kan helserådet nekte vedkommende å delta i arbeidet.

12. I bakeri- og konditoriutsalg skal der for publikum på synlige steder være opslått plakat om, at det er publikum forbudt å berøre annet bakverk enn det, som vedkommende kjøper. Uvedkommende må ikke opholde sig i bakeriet.

13. Et eksemplar av disse forskrifter skal alltid være slått op i bakeriet.

§ 41. Forskrifter for slakterier og pølsemakerier.

1. Under slaktning og under arbeide i pølsemakerier skal den størst mulige renlighet iakttas. I slakteriet skal det under

kjøttets stivning være god gjennemtrenk. Avfall, undtagen 19 aug. tarminnhold, må ikke kastes i bing, men skal henlegges i jernkasser eller andre tette beholdere med lokk, hvilke skal tømmes minst 3 ganger i uken og efter hver tømning skal de renses omhyggelig. Helserådet kan dog påby oftere tømning av disse beholdere.

Huder og innvoller, der utbrer stank, må ikke forbli i slakteriet, når slaktningen er ferdig.

2. I slakteriet og pølsemakeriet skal det være vanntett, cementert gulv med avløp til kloakk; vegger, tak, bord og disker skal være i en sådan stand, at de med letthet kan holdes rene.

Maskiner, slakteredskaper m. v, skal være således anbragt, at de er lett tilgjengelige ved helserådets kontroll.

I disse lokaler må det være innlagt både vann og kloakk.

3. Slakterier, pølsemakerier og utsalgssteder for kjøttvarer og de rum, som står i åpen forbindelse med sådanne, må alltid holdes omhyggelig rene. Hver dag efter endt arbeid må gulvene vaskes eller spyles. Vegger og tak må i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduene minst hver 4de dag.

Hvor veggene er hvittet, skal hvitningen fornyes så ofte den kontrollerende myndighet forlanger det.

Under rengjøring må ingen kjøttvarer opbevares der.

Hvor kjøtt kommer i berøring med vegg eller stolper, må disse vaskes hver dag.

4. Alle de, som arbeider i slakterier, pølsemakerier eller utsalgssteder for kjøttvarer, i butikker, basarer, skal under sitt arbeid ha en hel og ren drakt (forklæ med brystmekk og former) av hvitt lerret. Denne drakt må ikke brukes uten under deres arbeid med kjøttvarer, og den må skiftes ren minst 2 ganger i uken.

5. Bruk av tobakk er forbudt i slakteriet som i pølsemakeriet.

6. I ethvert slakteri, pølsemakeri eller utsalgssted for kjøttvarer skal der være innlagt vann og finnes såpe og rene håndklær; alle de, som arbeider på disse steder, skal vaske armer og hender, før de begynner arbeidet.

7. Kjøtt eller kjøttvarer må ikke transporteres i urene vogner eller andre transportmidler. Til beskyttelse mot sol eller regn, mot støv eller annen forurensing, skal de under transport være innpakket i rent lerret eller være dekket med rene pressenninger.

Ved ombringelse til kunder skal varene være anbragt i rene, tildekkede traue eller kurver eller i lukkede vogner, i

19 aug. hvilket siste tilfelle de må være godt innpakket i sterkt papir eller lerret.

8. Utstillen av kjøtt til småsalg i butikker eller på torv eller bassarer må ordnes på en sådan måte, at kjøperne lett kan overse varene, likesom plakater om, at det er forbudt publikum å berøre andre kjøttvarer enn dem, som enhver kjøper, skal være opslått. Opskåret pålegg må ikke berøres med fingrene. Alle varer må kun være tilberedt av kjøtt, som er stemplet og godkjent. Blod må ikke falbys eller benyttes, før slaktet er kontrollert og godkjent. Kar til opsamling av blod skal være fortinnet eller emaljert og må ikke være av tre. De skal alltid holdes omhyggelig rene.

9. Karbonade, kjøttdeig eller annen opplavet kjøttmat må ikke selges under annen betegnelse enn den som svarer til varens virkelige innhold.

10. Et eksemplar av disse forskrifter skal alltid være slått op i slakteri og pølsemakeri.

§ 42. Forskrifter for skomakerverksteder.

1. Ethvert skomakerverksted skal ha et kubikkinnhold av minst 10 m³ for hver person, som til stadighet oppholder sig i rummet, og hvor det benyttes av mere enn en person, må det være forsynt med minst 1 — en — luftventil.

Gulv, vegger og tak skal være i en sådan stand, at de med letthet kan holdes rene.

2. Gulvet skal vaskes minst hver annen dag, og på de andre arbeidsdager i uken skal det dnykes og feies minst en gang om dagen. All rengjøring må utføres om aftenen, efterat arbeidet er slutt. Benyttes verkstedet også som soverum, skal gulvet vaskes hver dag.

Vegger og tak må i sin helhet rengjøres minst hvert halvår, vinduene minst hver uke.

3. Efter vaskning eller feining av gulvet skal avfallet fjernes fra verkstedet. Brenning av læravfall tillates ikke.

4. Verkstedet skal luftes godt ut minst en gang hver dag — morgen eller aften — og, hvis det er beleilig også i middagsstunden.

Benyttes verkstedet også som soverum, må det luftes ut både om morgenen og om aftenen.

5. Kull og ved skal opbevares i særskilte bokser eller kasser; aske og annet avfall fra ovnen skal hver morgen bringes ut av verkstedet.

6. Skotøi, som er innlevert til reparasjon, skal opbevares

i en kasse, forsynt med lokk; kassen må gjøres ren minst en 19 gang hver uke.

7. Vand til bløtning av lær skal skiftes hver aften og karret må samtidig gjøres rent.

8. Der må ikke spyttes på gulvet. I ethvert rum må der være et tilstrekkelig antall spyttebakker, hvori er fylt sand eller sagmugg; de må gjøres rene hver dag.

9. I ethvert skomakerverksted skal der være vaskevannsstell med såpe og rene håndklær, og de i verkstedet sysselsatte må vaske sine hender, før de begynner arbeidet samt før måltidene.

10. Et eksemplar av disse forskrifter skal finnes slått op i et hvert rum i skomakerverkstedet.

§ 43. Forskrifter for skredderverksteder og systuer.

1. Ethvert skredderverksted og enhver systue skal ha et kubikkinnhold av minst 10 m.³ for hver person som til staidighet opholder sig i rummet og, hvor det benyttes av mer enn en person, må det være forsynt med mindst 1— en — luftventil. Gulv, vegger og tak skal være i en sådan stand, at de med letthet kan holdes rene.

2. Gulvet skal vaskes hver dag; vegger og tak må i sin helhet rengjøres minst hvert halvår; vinduene minst hver måned.

3. Før vaskning av gulvet samles avklipp, som kan brukes, i sækker eller kasser og fjernes fra verkstedet så snart som mulig; annet avfall skal straks efter rengjøringen bringes ut av verkstedet eller brennes på stedet.

4. Verkstedet eller systuen skal luftes godt ut minst en gang hver dag — morgen eller aften og, hvis det er beleilig også i middagsstunden. Benyttes verkstedet eller systuen også som soverum, må der luftes ut både om morgenen og om aftenen.

5. Kull og ved skal opbevares i særskilte bokser eller kasser; aske eller annet avfall fra ovnen skal hver morgen bringes ut av verkstedet eller systuen.

6. Til dampning skal der alltid brukes rent vann, og til dynkning under presning må benyttes dusj-apparat eller svamp.

7. Der må ikke spyttes på gulvet. I ethvert rum må der være et tilstrekkelig antall spyttebakker, hvori er fylt sand eller sagmugg; de må gjøres rene hver dag.

8. I ethvert skredderverksted og systue skal der være vaskevannsstell med såpe og rene håndklær, og de i verkstedet

19 aug. eller systuen sysselsatte må vaske sine hender, før de begynner arbeidet og før måltidene.

9. Et eksemplar av disse forskrifter skal være slått op i ethvert rum i skredderverksted eller systue.

§ 44. Forskrifter for guldsmedverksteder.

1. Ethvert guldsmedverksted skal ha et kubikkinnhold av minst 10 kbm. for hver pèrson, som til stadighet opholder sig i rummet.

2. Hver virkedag skal gulvene i arbeidsrummene vaskes; minst hver 14de dag skal gulvene skures, vinduene pusses, vindusposter, reoler, bord, avtrekkshetter m. m. avtørres med en våt klut. 2 ganger om året efter helserådets nærmere bestemmelse skal der foretas hovedrengjøring.

3. I middagsstunden og efter endt arbeide om aftenen skal arbeidsrummene fullstendig utluftes.

Under middagshvilen må arbeiderne ikke opholde sig i arbeidsrummene.

4. På gulvene må der ikke spyttes. Der skal finnes et tilstrekkelig antall spyttebakker, som må tømmes og renses daglig.

5. I ethvert arbeidsrum skal der være håndklær og såpe, og lett adgang til rent vann. Enhver arbeider skal vaske sig, forinnan han (hun) spiser eller begir sig til sitt hjem.

6. Et eksemplar av disse forskrifter skal finnes slått op i ethvert guldsmedverksted.

§ 45. Forskrifter for barberstuer.

1. I barberstuen med tilhørende rum må ikke opbevares gjenstander, som er bedriften uvedkommende eller kan hindre renhold, utbre stank eller lignende. Alle bruksgjenstander, såsom stoler, bord, speil, hyller, håndklær m. m. må alltid holdes i ren og proper stand.

2. Ved barbering må der for hver kunde brukes renvasket serviett og ren bedekning over nakkepute.

3. Barbervannet må tappes, skjenkes eller øses i barberkoppen, der såvel som kosten, hvor sådan brukes, må omhyggelig rengjøres i kokende vann for hver kunde. Innsåpning bør helst skje med hånden.

4. Alunsten eller lignende må skylles ren, før den brukes. Felles pudderkvaster må ikke benyttes, men man skal bruke en klype rensset bomull, et stykke vatt eller lignende, som kun benyttes en gang.

5. Ved klipning skal der mellem halsen og kappen an- 19 aug.
vendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som kun bru-
kes en gang. Kappen skal vaskes minst hver uke.

6. Klippemaskiner, sakser og kniver må tørres omhygge-
lig av for hver kunde. Kammer og børster må avtørres, ban-
kes og renses for hver kunde og vaskes hver dag — helst
om aftenen — i salmiakkspiritus og vann (25 å 30 dråper i
200 å 300 gram vann). Utenfor bruk skal de opbevares i
salmiakkvann. Maskinbørster skal ikke brukes.

7. I barberstuen med tilhørende rum må hovedrengjøring
utføres 2 ganger om året, gulvet vaskes hver dag, konsoler,
hyller, bord m. m. tørres rene hver dag, samt avfall fra be-
driften, som hår, såpeskum fjernes hver dag. Såvel rene som
skidne servietter, kapper, håndklær m. m. må opbevares på
hensiktsmessig måte. Der må anbringes det fornødne antall
spyttebakker, som tømmes og renses hver dag.

8. Barberstuene skal grundig utluftes flere ganger om
dagen.

9. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig renhold, bar-
ber- og innsåpningsgutt skal vaske sine hender efter hver kundes
betjening. De må under arbeidet være iført en ren, hvit jakke
eller frakke, som skal skiftes minst hver uke.

10. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall, som
kan befryktes å være smittsom, må enten betjenes med sine
egne redskaper, eller de benyttede redskaper må utkokes eller
betryggende desinfiseres, før de benyttes til andre.

11. Åpning eller flytning av barberstuer må anmeldes
for helserådet.

12. Et eksemplar av disse forskrifter skal være slått op
i enhver barberstue.

Kapitel XI.

Forholdsregler ved sykdom og dødsfall.

§ 46. Enhver praktiserende læge i Gjøvik skal ved hver
måneds utgang sende helserådet opgave over de tilfelle av
epidemiske og smittsomme sykdommer, som han har behandlet
i den forløpne måned samt innsende melding om dødsårsaken
ved hvert dødsfall i sin praksis, alt efter helserådets skjemaer.
Helsrådet kan pålegge de praktiserende læger å sende
daglige eller ukentlige opgaver over iaktatte tilfelle av en-
kelte sykdommer, hvis utbredning menes å være av særlig vik-
tighet å kontrollere. Men ethvert tilfelle av pest, kolera, kop-
per, aksantematisk tyfus, tyfoidfeber, blodgang, difteri, skar-

19 aug. lagsfeber, barselfeber, epidemisk cerebrospinalmeningit og polyomelit og de første tilfelle av enhver innført sykdom skal straks meldes for helserådet av den tilkalte læge efter dets vedtatte skjema.

Ved beslutning av helserådet kan dette påbud også utvides til å gjelde andre smittsomme sykdommer. Når en tuberkuløs syk flytter, skal såvel den husvert, fra hvem han flytter, som den husvert til hvem han flytter avgi meddelelse til helserådets ordfører.

§ 47. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle, som er frembragt ved eller gir mistanke om å være frembragt ved nydelse av bedervede eller forfalskede næringsmidler eller ved benyttelse av gjenstander, som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge uten opphold meldes for helserådet med underretning om den formodede sykdomsårsak og andre fornødne opplysninger.

Det samme gjelder om sanitære misligheter, som menes å stå i forbindelse med eller kunne gi anledning til sykdom.

§ 48. Ved sykdomstilfelde, som inntreffer blandt reisende i hoteller, losjitus o. lign. og hvor det kan befryktes, at sykdommen er av smittsom natur, skal vedkommende vert tilkalle læge, der, hvis han anser sykdommen for å være av smittsom art, derom uten opphold skal underrette helserådet.

§ 49. Om ethvert dødsfall innen byens område, må der før begravelsen skaffes tilveie en melding, skrevet av en eksaminert læge efter et bestemt skjema. Denne melding sendes sognepresten, som straks sender den til helserådet.

§ 50. Helserådet eller formannen på dets vegne kan beordre lik bragt til likkapell, når det finnes utlirådelig å la det ligge i hjemmet på grunn av dødsårsaken, lokalets beskaffenhet eller andre sanitære hensyn.

Kapitel XII.

Almindelige bestemmelser.

§ 51. Helserådet kan i enkelte tilfelle meddele dispensasjoner fra bestemmelser i nærværende forskrifter, når dette av særlige grunner anses påkrevet.

§ 52. Hus- og grunneiere er ansvarlig for, at alle de plikter oppfylles, som disse helseforskrifter pålegger dem, og de skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelser fra sine folks eller leieres side.

Er eieren ikke bosatt i byen, må han for politiet opgi en stedfortreder, som på hans vegne skal sørge for, at disse plikter oppfylles.

Forsømmes disse, blir ansvaret dog hvilende på eieren, 19 aug. medmindre politiet er gått inn på, at ansvaret skal bæres av en stedfortreder, og denne har erklært sig villig.

Denne innrømmelse kan dog nårsomhelst tas tilbake av politiet.

Også eiere, som er bosatt i byen, kan på samme måte og med samme virkning opgi en stedfortreder, dersom de selv vanskelig kan påse, at deres plikter oppfylles.

§ 53. Undlater nogen innen den frist, som settes av helserådet eller av formannen på dets vegne, å utføre noget, som påhviler ham etter disse helseforskrifter eller helserådets lovlige beslutninger, kan helserådet la utføre både dette, og hvad der ellers er nødvendig for å hindre, at forsømmelsen volder skade.

Den skyldige må selv utre omkostningene ved dette og ved forføininger, som treffes for å hindre forberedte eller stanse ennå ikke fullførte handlinger, som strider mot disse sundhetsvedtekter eller helserådets lovlige beslutninger eller for å rydde bort ulemper, som er frembragt ved brudd på dem.

§ 54. Enhver hus- eller grunneier får et eksemplar av disse helseforskrifter ved henvendelse i politivakten.

§ 55. Overtredelse av disse helseforskrifter eller bestemmelser, som helserådet fatter i medhold av disse regler, straffes etter den almindelige borgerlige straffelov.

Kongelig resolusjon

av 19 august.

I medhold av lov om utskiftning m. v. av 13 mars 1882, med tilleggslover, § 16, 3. ledd, jfr. § 87, 3. ledd, tillates at berammelsen av en ifølge nevnte lovs § 87 under 3 mars 1919 forlangt forretning til ordning av beiteforholdene på Ringeby østkjøel i Ringeby herred, Opland fylke, kunngjøres for vedkommende loddeiere, bruksberettigede og naboeier på den for innkallelse til storskitte i lovens § 107 foreskrevne måte og med den der bestemte varselsfrist.

Kongelig resolusjon

av 19 august.

- I. I medhold av § 7 i lov nr. 1 av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v., bestemmes, at det i samme lovs § 4 inneholdte utførselsforbud settes

19 aug. midlertidig ut av kraft, forsåvidt angår kull og koks.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Samtidig opheves kongelig resolusjon av 8 april 1921, inneholdende utførselsforbud for kull og koks.

19 aug.

Kongelig resolusjon

av 19 august.

I. I medhold av § 7 i lov nr. 1 av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 inneholdte utførselsforbud, som ved kongelig resolusjon av 18 mars 1921 midlertidig blev satt ut av kraft, forsåvidt blandt annet angår fødevarer, igjen gjøres gjeldende for følgende fødevarer:

Siktet rugmel (blandet siktemel);

Sammalt rugmel;

Landsmel

II. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon

Utgiver: Byråchef Young.